

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Sententia Scoti & Gabrielis, illiúsque impugnatio. membrum 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

que iudicium quod bonum sit, neque cognitio de illo est necessaria, sed satis est, quod utrumque poterit præcedere, & appetentis negligetia non præcesserit. Si verò peccavit in eo quod appetiuit beatitudine supernaturali, solum voluit formaliter beatitudinem supernaturalem tanquam rem volitã, & quia illam appetiuit suis naturalibus, habendo se negatiuè circa auxiliũ diuinum, & circa diuinã gratiam: cum tamen eo ipso, quod eam appetebat, teneretur habere se positiuè, & velle eam ex diuina gratia: sanè interpretatiuè ac imputatiuè voluit, vt non esset ex diuina gratia: sed ex suis tantum naturalibus, atque ita deuiauit à recta ratione, & lege Dei ex parte modi appetendi, ac rei interpretatiuè ac imputatiuè volitã, non verò ex parte rei formaliter volitã, ad quod, vt dictum est, necesse non fuit, vt præcederet error ex parte intellectus, sed sufficiens fuit sola inconsideratio.

Quo loco animaduerte, seclat ores D. Thomæ eodem modo affirmare superbiam in primo peccato Angelorum reperiri, non ex parte rei formaliter volitã, quasi quia illam appetierunt, superbiunt, sed ex parte modi appetendi, rei que interpretatiuè volitã. Superbia namque est appetitus inordinatus propriæ excellentiæ, seu excellentiæ improporionatæ statui, aut fini, ad quem res, vel suapte natura, vel supernaturaliter ordinatur. Quare cum Angelus ad naturalem & supernaturalem beatitudinem fuerit ordinatus, neque vti que in eo quod naturalem, neque quod supernaturalem beatitudinem appetierit, cernitur superbia ex parte rei, quã formaliter voluit, sed solum ex parte modi appetendi, rei que quam eo modo appetendo interpretatiuè voluerat. Velle namque angelum interpretatiuè suam beatitudinem naturalem, vt vltimã simpliciter, vel beatitudinem supernaturalem, non ex gratia & auxilio Dei, sed ex suis tantum naturalibus, est velle interpretatiuè habere ex suis naturalibus suam beatitudinem vltimã simpliciter, quod est proprium Dei, ac proinde est supra id, quod status illius exigit, & quod postulat id, ad quod tam naturaliter, quã supernaturaliter ordinatur. Ita paucis explicatam habes sententiam D. Thomæ, quam satis obscure proponit hoc loco, pluribusque explicant eiusdem sectatores.

MEMBRUM II.

Sententia Scoti, & Gabrielis, illiusque impugnatio.

Quid de peccato angelorum Scotus senserit.

CORVS in 2. d. 6. q. 2. & Gabriel ibidem q. 1. conueniunt cum D. Thoma, primum peccatum Angeli fuisse, quod beatitudinem inordinatè appetierit. Attamen dicunt in illa appetitione, & cerni amorem amicitie quo se ipsum inordinatè dilexit, & amorem concupiscentiæ, quo beatitudinè inordinatè voluit. Atque ex inordinato amore sui inordinatum beatitudinis amorem ortũ habuisse, iuxta illud August. 14. de Ciuitate Dei c. vlt. *Duo amores fecerunt duas ciuitates. Amor sui vsque ad contemptum Dei ciuitatem Babylonis, cuius caput est diabolus, & amor Dei vsque ad contemptum sui ciuitatem Dei, cuius caput est Christus.* Tunc dicunt inordinatum illum amorem sui, qui natura antecessit concupiscentiam beatitudinis, pertinere ad peccatum superbiæ, tamen Scotus agrè id explicet, & nutare videatur: inordinatam verò concupiscentiam beatitudinis pertinere ad peccatũ luxuriæ: eò quod inordinatè eam tanquam bonum quoddam delectabile concupierit, & concupiscentia boni delectabilis ad

luxuriam reducatur. Quamuis enim, inquit, luxuria sit propriè in actibus carnis, inordinata tamen appetitio cuiusque delectabilis ad luxuriam reducitur: sicut & delectatio ipsa, quæ ita inordinatè percipitur, quamuis sit de re spiritali, vt de speculatione conclusionis Geometriæ, ad luxuriam pertinet. Addunt, post hos actus subsecutum fuisse inordinatum appetitum principatus, ac dominandi in cæteris, subsecutamque esse inuidiam & odium.

Opinio hæc Scoti, quatenus affirmat appetitum beatitudinis, quã bonum quoddam est delectabile, pertinere ad peccatum luxuriæ, improbabilis est profectò. Solus quippe appetitus delectationis in actu, qui ad venereã ordinatur, ad luxuriã spectat, si inordinatus sit. Quod si ordinatus sit, pertinet ad virtutem castitatis coniugalis. Appetitiones verò aliarum delectationum ad eas virtutes, aut vitia spectant, ad quæ ea, circa quæ delectamur, pertinent, vt appetitio moderata delectationis in cibo & potu spectat ad temperantiam: immoderata verò circa idem obiectum pertinet ad intemperantiam: moderata appetitio delectationis in speculatione conclusionis aliquæ spectat ad virtutem studiositatis: immoderata verò ad vitium studiositatis per excessum oppositum. Cum ergo appetitio beatitudinis in se, nec ad castitatem, nec ad luxuriam illi contrariam spectet, efficitur, vt neque appetitio delectationis circa beatitudinem ad castitatem, aut ad luxuriam pertineat.

Id etiam quod affirmant, nempe inordinatum amorem sui, vnde oritur inordinatus appetitus beatitudinis, pertinere ad speciem superbiæ, sanè sufficienter non probant. In primis, quoniam sicut amor proximi, idque, quod amori proximi contrariatur, non sunt aliud quàm virtutes & vitia, quæ comparatione proximorum nobis insunt, quæque speciem habent ex obiectis, quæ eisdem virtutibus aut vitis proximis volumus: sic etiam amor sui non videtur esse aliud, quàm virtutes, & vitia, quibus homo ordinatè, aut inordinatè se habet circa se ipsum, quæque speciem sumunt ab obiectis, quæ homo ordinatè, aut inordinatè sibi ipsi vult. Idem quippe actus, quo homo sibi vult aliquid, putat cibum, quatenus terminatur ad cibum, quem vult sibi, dicitur concupiscentia cibi, quatenus verò terminatur ad se, cui cibum vult, dicitur amor sui: neque illa videntur distincta integra obiecta, vt eorum comparatione diuersæ rationes formales, speciei que virtutis, aut vitij, in actu resulent: sed potius videntur plures partes vnius integri obiecti virtutis, aut vitij: quarum vna est quasi ratio, quod actus terminetur ad alteram, nempe is, cui volumus bonum, est quasi ratio, quod actus terminetur ad bonum, quod ei concupiscentia: eaque ratione amor amicitie, quo nos aut alterum diligimus, est ratio & origo amoris concupiscentiæ, non quidem ex parte actus, qui vnus est & idem, sed ex parte obiecti, quatenus actum dilectionis terminari ad eum, cui bonum aliquod concupiscentia, est ratio ex parte obiecti, quod terminetur ad bonum, quod illi concupiscentia. Licet ergo ab vtraque parte obiecti actus virtutis ac vitij speciem sumat (alterius namque speciei sunt virtutes, & vitia, quibus ordinatè, aut inordinatè non habemus ad Deum, alterius, quibus ordinatè, aut inordinatè nos gerimus erga nos ipsos, & alterius, quibus ordinatè, aut inordinatè nos erga proximos gerimus) nihilominus vltimum complementum speciei est ab obiecto, quod Deo, nobis, aut proximo volumus, aut nolumus: sic amor, quo ita proximum diligo,